

Lausunto

7.4.2026

VN/10831/2024
VN/10831/2024-YM-114

Ympäristöministeriön lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi rikoslain muuttamiseksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Oikeusministeriö on valmistellut luonnoksen hallituksen esitykseksi, jolla täytäntöönpantaisiin kansallisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/1203 ympäristön suojelusta rikos-oikeudellisin keinoin ja direktiivien 2008/99/EY ja 2009/123/EY korvaamisesta.

Ympäristöministeriö on osallistunut hallituksen esitysluonnosta valmistelleen oikeusministeriön 21.5.2024 asettaman työryhmän työhön. Valmistelutyö ryhmään nimettyjen tahojen kanssa sujui hyvässä yhteistyössä ja rakentavasti. Ympäristöministeriö kiittää mahdollisuudesta vielä lausua asiassa ja tuo ohessa esiin lähinnä tarkentavia huomioita luonnokseen hallituksen esitykseksi.

Yleiset huomiot mietinnöstä ja siihen sisältyvistä ehdotuksista sekä ympäristörikosdirektiivin velvoitteiden täytäntöönpanosta

Ympäristöministeriö kannattaa yleisesti ehdotettuja muutoksia ja lisäksi rikoslain 48 lukuun. 48 luku sisältäisi muun muassa kokonaan uusia rikosnimikkeitä kuten jäterikoksen, ilmakehän heikentämisen, ympäristöä vaarantavan tuotteen markkinoillesaattamisrikoksen ja ympäristön tuhoamisen. HE-luonnoksen mukaan monen jäterikosta koskevan pykälän kattaman teon kohdalla rangaistus-sääntely ankaroituisi merkittävästi nykyisestä. Ympäristöministeriö pitää tätä kehitystä oikean suuntaisena. Jätteisiin liittyvä rikollisuus on yksi vakavista ympäristörikollisuuden muodoista ja siihen liittyy lähestulkoon aina taloudellisen hyödyn tavoittelua. Esimerkiksi jätteiden kansainvälisiin siirtoihin on tunnistettu liittyvän myös vakavaa järjestäytyynyttä rikollisuutta ja on tärkeää, että laittomista jätesiiirroista voidaan rangaista ilman edellytystä siitä, että teosta aiheutuu ympäristön pilaantumisen vaaraa.

Ympäristöministeriö kiinnittää kuitenkin erityistä huomiota siihen, että tiettyihin jätteisiin liittyvien tekojen rikkomisen osalta rikoslain 48 luku muodostaisi jatkossa hyvin vaikeasti hahmottuvan kokonaisuuden ja sama teko voisi tulla rangaistavaksi usean eri 48 luvun säännöksen perusteella. Lisäksi uudet rikosnimikkeet ja niihin liittyvän tulkintakäytännön muodostuminen todennäköisesti tuo uutta haastetta kaikille ympäristörikoksien kanssa töitä tekeville viranomaisille. Jotta voidaan varmistaa, että sääntelyä tullaan soveltamaan tehokkaasti ja yhdenmukaisesti, ympäristöministeriö pitää erittäin tärkeänä, että niin poliisille, tuomioistuimille kuin myös valvoville viranomaisille järjestetään koulutusta uudesta rikoslain 48 luvun kokonaisuudesta. HE-luonnoksen vaikutuksissakin sivulla 244 todetaan tarve kouluttaa eri viranomaisia. Myös direktiivin 18 artikla edellyttää eri tahojen kouluttamista. Esitysluonnoksessa jää kuitenkin epäselväksi, miten koulutus on tarkoitus järjestää. Tätä tulisi selvittää esityksessä.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Ympäristöministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 35
00023 Valtioneuvosto

Aleksanterinkatu 4-10
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

kirjaamo.ym@gov.fi

Huomiot syyteoikeuden vanhentumista koskevista ehdotuksista (rikoslain 8 luvun 1 §:n 4 momentti)

Ei lausuttavaa.

Huomiot rikoslain 9 luvun 5 §:ään ehdotettavista, yhteisösakon asteikkoa koskevista muutosehdotuksista sekä ehdotuksista pakoterikoksia koskevan yhteisösakon asteikon osalta (rikoslain 46 luvun 13 §)

Ympäristöministeriö katsoo, että yhteisösakon ala- ja ylärajojen nosto on välttämätöntä direktiivin asianmukaiseksi täytäntöönpanemiseksi. Kansallisesti valittu sääntelytapa, joka mahdollistaa myös oikeushenkilön liikevaihtoon perustuvan yhteisösakon määräämisen vaikuttaa asianmukaiselta ja mahdollistaa erittäin suuriin yrityksiin kohdistuvan oikeasuhtaisen seuraamuksen.

Huomiot törkeän rikoksen ilmoittamatta jättämistä ja terroristisessa tarkoituksessa tehtyjä rikoksia koskeviin pykäliin ehdotettavista muutoksista (rikoslain 15 luvun 10 § ja 34 a luvun 1 §) sekä niihin liittyvistä muutosehdotuksista (rikoslain 1 luvun 7 § ja 34 a luvun 15 §)

Ympäristöministeriö pitää ehdotettuja säännöksiä tarpeellisina.

Huomiot ympäristön turmelemista koskevaan pykälään (rikoslain 48 luvun 1 §) ehdotettavista muutoksista
a) 1 momentti

Pykälän 1 momentin 2 I kohdassa viitataan jätelain 147 §:n 2 momenttiin. Kohtaa olisi tarpeen tämentää siten, että siinä lueteltaisiin yksityiskohtaisesti ne jätelain 147 §:n 2 momentin kohdat, joiden rikkominen olisi rangaistavaa pykälän mukaan. Jätelain 147 §:n 2 momentti sisältää muun muassa 28 §:n mukaisen jätehuollon järjestämisvelvollisuuden rikkomisen, joka kriminalisoidaan myös pykälän 4 kohdassa. Lisäksi jätelain 147 §:n 2 momentti sisältää joitakin kohtia, joiden rikkomisesta ei välttämättä aiheudu ympäristön pilaantumista. Esimerkiksi 147 §:n 2 momentin kohdan 10 velvollisuus antaa tiedot kiinteistöltä kuljetettavista jätteistä arvioidaan olevan tällainen teko, josta ei aiheudu ympäristön pilaantumista.

Pykälän 1 momentin 4 kohtaa ”laiminlyö jätelain mukaisen jätehuollon järjestämisvelvollisuutensa” olisi syytä tarkentaa lisäämällä säännökseen viittaukset jätelain 28 ja 46 §:iin. Muussa tapauksessa säännöksen voi lukea niin, että myös kunnan järjestämisvastuun laiminlyönti olisi sanktioitavissa, vaikka kunnan rikosoikeudellinen sanktiointi ei ole mahdollista. Muutos olisi yhdenmukainen ehdotetun jäterikoksen 4 a §:n kanssa, jossa on mainittu myös jätelain pykälät 28 ja 46.

Ympäristöministeriö kannattaa pykälään ehdotettua uutta 1 momentin 5 kohtaa, joka koskee kaatopaikkojen ja kaivannaisjätteiden jätealueiden tarkkailua ja seurantaa. On tärkeää kriminalisoida kaatopaikkojen ja kaivannaisjätealueiden jätealueiden tarkkailun ja seurannan laiminlyönti, sillä niiden laiminlyönnistä voi aiheutua merkittävää ympäristön pilaantumista.

Ympäristöministeriö tuo lisäksi esiin, että jatkovalmistelussa olisi tarpeen arvioida, tulisiko EU:n uusi akkuasetus (2023/1542) lisätä 1 §:ään 1 momentin 2 kohtaan. Mainitun 2 kohdan mukaan rangaistavaa on valmistaa esineitä vastoin tiettyjä EU-asetuksia. Akkuasetuksessa säädetään aineista, joita akut eivät saa sisältää, joten 2 kohdan mukainen esineen valmistaminen vastoin EU-asetusta voisi soveltua myös akkuasetuksen vastaiseen toimintaan.

Pysyvistä orgaanisista yhdisteistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/1021 (POP-asetus) näkökulmasta on perusteltua säätää kiellettyjen aineiden markkinoille saattaminen rangaistavaksi.

Ympäristörikosdirektiivin artikla 3 velvoittaa säätämään rangaistavaksi laittoman ja tahallisen menettelyn (kohta 2. c), kun se on kiellettyä EU:n POP-asetuksen liitteen I nojalla (alakohta vii)). Ympäristöministeriö huomauttaa, että POP-asetuksen liitteen II aineiden rajoitukset ovat yhtä velvoittavia kuin liitteen I aineiden rajoitukset. Asetuksen liitteiden I ja II erona on, että liitteen II aineille voidaan myöntää ei-määräaikaisia spesifioituja vapautuksia. Liitteen I aineiden vapautukset ovat aina määräaikaisia. Molempien liitteiden aineiden kaikki muut käytöt on kielletty.

POP-asetuksessa säädetään pysyvien orgaanisten yhdisteiden valmistusta, markkinoille saattamista ja käyttöä koskevista rajoituksista ja kielloista sekä asetuksen liitteellä I että liitteellä II.

Ympäristörikosdirektiivi ei kokonaisvaltaisesti ota huomioon POP-asetuksen liitteiden markkinoillesaattamisen rajoituksia. Ympäristöministeriö katsoo, että rikosoikeudellisten seuraamusten laajentaminen kattamaan POP-asetuksen markkinoillesaattamiskiellot vain osittain (liitteen I osalta), saattaisi aiheuttaa epätietoisuutta toimijakentässä ja mahdollisesti johtaisi sääntelyn epäyhdenmukaiseen soveltamiseen.

Tästä johtuen ympäristöministeriö ehdottaa, että 48 luvun 1 § kohtaa 8 g) muutettaisiin seuraavasti:

g) pysyvistä orgaanisista yhdisteistä

annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston

asetuksen (EU) 2019/1021 3 tai 4 artiklassa

tai niitä koskevissa mainitun asetuksen

nojalla annetuissa säännöksissä asetuksen

liitteessä I ja liitteessä II tarkoitetuista aineista säädettyä,

b) 2 momentti

Ei lausuttavaa.

c) 3 momentti

Ei lausuttavaa.

d) ehdotettava uusi 4 momentti

Ympäristöministeriö katsoo, että 48 luvun 1 §:n uuden 4 momentin yksityiskohtaisia perusteluja voisi täsmentää YVA-menettelyn soveltamisalan ja esimerkkien osalta. Lähtökohtaisesti esitetyt esimerkit eivät juuri sellaisenaan ole nimettyjä YVA-direktiivin liitteissä, mutta voisivat kuitenkin kuulua johonkin direktiivin liitteissä nimetyn yleisemmän hankekategorian alle.

YVA-menettelyn soveltamisala on hyvin kuvattu hallituksen esitysluonnoksen sivulla 71. Olisi hyvä selventää, että lakiehdotuksen uudessa momentissa nimetyt luvat ja suunnitelmat on katsottu YVA-laissa tarkoitetuiksi viranomaisen hankkeen toteuttamiseen myöntämiksi luviksi ja muiksi siihen rinnastettaviksi päätöksiksi.

Lisäksi ympäristöministeriö kiinnittää huomiota siihen, että YVA-direktiivissä tarkoitettu ympäristövaikutuksen käsite on laajempi, kuin ympäristörikosdirektiivin vahingon kohteen rajausta (ilman tai maaperän laatu, veden laatu tai tila, ekosysteemi, eläimet tai kasvit).

Huomiot ympäristörikkomusta ja tuottamuksellista ympäristön turmelemista koskeviin pykäliin (rikoslain 48 luvun 3 ja 4 §) ehdotettavista muutoksista

Ei lausuttavaa.

Huomiot ehdotettavista uusista jäterikosta ja törkeää jäterikosta koskevista rangaistussäännöksistä (rikoslain 48 luvun uudet 4 a ja 4 b §:t)

Ympäristöministeriö kannattaa yleisellä tasolla ehdotuksia uusista jäterikosta ja törkeää jäterikosta koskevista rangaistussäännöksistä (rikoslain 48 luvun uudet 4 a ja 4 b §:t).

Ministeriö esittää myös seuraavat yksityiskohtaiset huomiot esitysluonnokseen. Useat jäljemmistä huomioista nivoutuvat kysymykseen siitä, tulisiko kansallisessa laissa käyttää termiä vähäinen määrä jätettä vai direktiivin käsitettä merkityksetön määrä jätettä. Ympäristöministeriön näkemys hallituksen esitysluonnoksen valmisteluvaiheessa oli ja on edelleen, että direktiivin termi merkityksetön määrä jätettä on kuvaavampi kuin ehdotettu termi vähäinen määrä jätettä.

Ministeriö katsoo, että riippumatta siitä, päädytäänkö lopullisessa hallituksen esityksessä käyttämään käsitettä ”vähäinen määrä” vai ”merkityksetön määrä”, tulisi tämän määrä arvioimisessa

ottaa huomioon myös se, millaisia vaikutuksia jätteellä on ympäristöön tai ihmisten terveyteen. Vähäinen määrä esimerkiksi erittäin myrkyllistä jätettä voi aiheuttaa haitallisia vaikutuksia ympäristölle tai terveydelle. Merkityksetön määrä kuvaisi paremmin sitä, että kyseessä oleva vaarallinen jätte ei aiheuttaisi merkittävästi haittaa tai vaaraa ympäristölle tai terveydelle. Tämä tulisi lisätä luonnoksen sivulla 298 esitettyyn kohtaan, jonka mukaan ”*Sen arvioimisessa, milloin olisi kyse vähäisestä määrästä jätettä, tulisivat huomioitavaksi jätteen laatu ja ominaisuudet sekä jätteen olomuoto.*”

Luonnoksen sivulla 299 esitetty esimerkki, joka koskee jätelain 17 §:n 1 momentin mukaisen vaarallisen jätteen sekoittamiskiellon arviointia, voi antaa kyseenalaisen vaikutelman siltä osin kuin luonnoksessa todetaan, että tällainen menettely jäisi rangaistavuuden ulkopuolelle, jos se koskisi vähäistä määrää vaarallista jätettä. Säännöksessä nimenomaisesti tarkoitettua vaarallisen jätteen suhteen, joista osa voi olla erittäin myrkyllisiä tai haitallisia, ei vaikuta tarkoituksenmukaiselta esimerkiksi nimenomaisesti jättää rangaistavuuden ulkopuolelle ”vähäisten” määrien sekoittamista tai laimentamista.

Ministeriö toteaa myös, että olisi tarpeen arvioida, antaako oikean kuvan luonnoksen sivulla 298 esitetty esimerkki, joka koskee ”*terveydelle haitalliseksi luokitellun pesukemikaalin jätettä tai ihoa ja silmiä ärsyttäväksi luokiteltua kemikaalijätettä*”. On mahdollista, että kemikaalijäte on erittäin haitallista terveydelle tai ympäristölle, joten on kyseenalaista, tulisiko juuri tällaista jätettä käyttää esimerkkinä ”vähäisen” määrän kynnystä arvioitaessa.

Ministeriö katsoo, että perusteluissa ei tulisi antaa ymmärtää, että tietyt jätteen vaaraominaisuudet olisivat vaarallisempia kuin toiset, kuten luonnoksen sivulla 298 nyt tehdään: ”*Tyypillisesti myrkyllisen jätteen lainvastaista käsittelyä olisi pidettävä moitittavampana kuin sellaisen vaarallisen jätteen, johon vaaraominaisuuksiensa puolesta liittyy vähäisempi riski ympäristön kannalta.*”

Jäterikoksen törkeää tekemuotoa koskevan säännösehdotuksen (RL 48 luvun 4 b §) suhteen ympäristöministeriö esittää, että tulisi vielä arvioida säännöksessä esitettyjen kvalifointiperusteiden riittävyttä. Luonnoksen pykäläversion mukaan törkeä jäterikos edellyttää, että 1) rikoksen kohteena on erityisen suuri määrä jätettä, 2) tavoitellaan huomattavaa taloudellista hyötyä taikka 3) rikos tehdään erityisen suunnitelmallisesti. Ministeriö katsoo, että määritelmä tulisi sitoa (myös) siihen, onko teolla aiheutettu merkittävä vaara, vahinko tai haitta ympäristölle tai terveydelle. Lisäksi teon toistuvuudelle ja kestolle on annettava merkitystä moitittavuuden arvioinnissa. Huomattavan suuri määrä jätettä ei aina tyhjentävästi kuvaa moitittavuutta. Luonnosversion mukaan esimerkiksi jätteen laatu (erityinen vaarallisuus) ei tule yhtä lailla huomioon otettavaksi kuin jätteen määrä. Tyypillisesti jätteen laatu voi kuitenkin olla vähintään yhtä merkityksellinen tekijä sen aiheuttaman vaaran ja haitan kannalta kuin yksin jätteen määrä.

Ehdotetussa uudessa 4 a §:ssä kriminalisoidaan EU:n jätteensiirtoasetuksen mukainen laitton jätesiiro. Pykäläehdotuksen perustelujen mukaan (sivu 304) ”maahan tuonnin ja maasta viennin käsitteitä käytettäisiin säännöksessä muutoin saman sisältöisinä kuin ne ovat rikoslain 46 luvun 4 §:n salakuljetusta koskevassa säännöksessä. Maahantuojana ja maasta viejänä pidetään sekä sitä, joka konkreettisesti vie jotain rajan yli, että hänen toimeksiantajaansa (HE 94/1993 vp, s. 188).” Ympäristöministeriö tuo esiin, että jätelain 30 §:n mukaan ”Jätteen haltijan vastuu jätehuollon järjestämisestä lakkaa ja siirtyy uudelle haltijalle, kun jäte luovutetaan 29 §:ssä tarkoitettulle vastaanottajalle. Vastuu ei siirry kuljettajalle, joka kuljettaa jätettä toisen lukuun.” Kuljettaja ei välttämättä aina ole tietoinen, mitä sille on annettu kuljetettavaksi, tai siitä, jos viejä on esimerkiksi harhauttanut viranomaisia lupavaiheessa. Perusteluja olisi tältä osin tarpeen arvioida uudestaan.

Huomioid ehdotettavista uusista ilmakehän heikentämisestä ja törkeää ilmakehän heikentämisestä koskevista rangaistussäännöksistä (rikoslain 48 luvun uudet 4 c ja 4 d §:t)

Ympäristöministeriö katsoo, että EU:n F-kaasuasetuksen ((EU) 2024/573), otsoniasetuksen ((EU) 2024/590) ja biosidiasetuksen ((EU) N:o 528/2012) sekä kemikaalilain biosideja koskevien säännösten osalta esityksen mukaiset muutokset rikoslakiin ovat asianmukaiset ja kattavasti perustellut.

Huomioid ehdotettavista uusista ympäristöä vaarantavan tuotteen markkinoillesaattamisrikosta ja törkeää ympäristöä vaarantavan tuotteen markkinoillesaattamisrikosta koskevista rangaistussäännöksistä (rikoslain 48 luvun uudet 4 e ja 4 f §:t)

Ympäristöä vaarantavan tuotteen markkinoillesaattamisrikoksia koskevassa pohdinnassa oli esillä myös markkinavalvonta-asetuksen piiriin kuuluva tuoteryhmä, johon kuuluvat orgaaniset liuottimet tietyissä maaleissa ja lakoissa sekä ajoneuvojen korjausmaalityönteissä olevat haihtuvat orgaaniset yhdisteet. Ympäristöministerin aiemmin esittämissä arvioissa esitettiin, ettei voida poissulkea mahdollisuutta, etteikö näidenkin tuotteiden markkinoillesaattamisesta saattaisi aiheutua ympäristölle

vastaavia vaikutuksia kuin muista 48 luvun 4 e §:ssä mainittujen säännösten vastaisista teoista. Näiden ns. VOC-tuotteiden markkinoillesaattamista sääntelee direktiivi 2004/42/EY. Direktiivi on täytäntöönpantu kansallisesti valtioneuvoston asetuksella 189/2022 ja ympäristönsuojelulailla. Mainittu lain 216 §:n 1 momentin mukaan, jos esim. orgaanisia liuottimia sisältävistä tuotteista syntyisi päästöjä, joista voitaisiin perustellusti arvioida aiheutuvan terveyshaittaa tai muuta ympäristönsuojelulain 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua seurausta, mm. niiden markkinoille saattaminen voitaisiin kieltää tai rajoittaa taikka asettaa sille ehtoja taikka määrätä antamaan viranomaiselle niistä tietoja. 216 §:n 2 momentti sisältää asetuksenantovaltuuden ja ympäristönsuojelulain 225 §:ssä on sanktioitu ympäristönsuojelulain rikkomisena mm. 216 §:n nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen rikkominen.

Huomiot ehdotettavasta uudesta vieraslajirikosta koskevasta rangaistussäännöksestä (rikoslain 48 luvun uusi 4 g §)

Ei lausuttavaa.

Huomiot luonnonsuojelurikosta koskevaan pykälään (rikoslain 48 luvun 5 §) ehdotettavista muutoksista

Ympäristöministeriöllä ei ole huomauttamista pykälässä ehdotettuihin muutoksiin.

Huomiot ehdotettavasta uudesta ympäristön tuhoamista koskevasta rangaistussäännöksestä (rikoslain 48 luvun uusi 5 b §)

Ympäristöministeriö pitää direktiivin mukaista, poikkeuksellisen vakavaa uutta rikostyyppiä tarpeellisenä lisänä vakiintuneiden ympäristörikosten joukkoon, vaikkakin on ennakoitavissa, että säännöksessä kuvatun mukaisen mittaluokan säännös todennäköisesti tulisi erittäin harvoin sovellettavaksi, jos silloinkaan. Säännös voisi kuitenkin toimia ennaltaehkäisevästi ja toiminnassa olisi kiinnitettävä erityistä varovaisuutta, jos pykälässä mainitut pitkäkestoiset tai peruuttamattomat vaikutukset voisivat olla mahdollisia.

Huomiot ulkomaiselta alukselta talousvyöhykkeellä tehtyä ympäristörikosta koskevaan pykälään ehdotettavista muutoksista (rikoslain 48 luvun 10 §)

Ei lausuttavaa.

Huomiot rikoslain 48 ja 48 a lukuun ehdotettavista uusista soveltamisalasäännöksistä, jotka koskevat tietyissä tilanteissa luvan nojalla toimimisen rinnastamista ilman lupaa toimimiseen (rikoslain 48 luvun 7 a § ja 48 a luvun 4 b §)

Ei lausuttavaa.

Huomiot ehdotettavista uusista metsäkatorikosta ja törkeää metsäkatorikosta koskevista rangaistussäännöksistä (rikoslain 48 a luvun uudet 3 c ja 3 d §:t) sekä oikeushenkilön rangaistusvastuuta koskevaan rikoslain 48 a luvun 6 a §:ään ehdotettavista muutoksista

Ei lausuttavaa.

Huomiot pakkokeinolakiin ja poliisilakiin ehdotettavista muutoksista

Ei lausuttavaa.

Huomiot kansalaisuuslakiin, rajavartiolaitokseen ja Puolustusvoimien virka-avusta poliisille annettuun lakiin ehdotettavista muutoksista

Ei lausuttavaa.

Huomiot hankintalakiin ja erityisalojen hankintalakiin ehdotettavista muutoksista

Ei lausuttavaa.

Huomiot rikosrekisterilakiin ehdotettavista muutoksista

Ei lausuttavaa.

Huomiot merenkulun ympäristönsuojelulakiin ehdotettavista muutoksista

Ei lausuttavaa.

Huomiot luonnonsuojelulakiin ehdotettavista muutoksista

Ei lausuttavaa.

Huomiot Suomen talousvyöhykkeestä annettuun lakiin ehdotettavista muutoksista

Ei lausuttavaa.

Huomiot vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta annettuun lakiin ehdotettavista muutoksista

Ei lausuttavaa.

Huomiot EU:n metsäkatoasetuksen velvoitteiden valvonnasta ja seuraamuksista annettuun lakiin ehdotettavista muutoksista

Ei lausuttavaa.

Huomiot muista ehdotettavista lainsäädäntömuutoksista

Ei lausuttavaa.

Huomiot ympäristörikosdirektiivin säännöksistä, joiden ei mietinnössä katsota edellyttävän lainsäädäntömuutoksia

Ei lausuttavaa.

Huomiot ehdotusten pääasiallisten vaikutusten tarkastelusta

Ei lausuttavaa.

Huomiot muita toteuttamisvaihtoehtoja koskevasta arvioinnista

Ympäristöministeriö pitää hyvänä, että toteuttamisvaihtoehtojen tarkastelussa on huomioitu, että direktiivin täytäntöönpanossa olisi voitu ottaa lähtökohdaksi myös lain 48 luvun kokonaistarkastelu. Tämän tyyppinen tarkastelu olisi saattanut tuoda selkeyttä verrattuna valittuun sääntelytapaan ja ollut lain soveltajan kannalta yksinkertaisempi.

Huomiot suhdetta perustuslakiin ja säätämisympäristöstä koskevasta jaksosta

Ei lausuttavaa.

Muut huomiot

Sivulla 20 viitataan ympäristörikostapausten osalta Ympäristörikoskatsaukseen 2024. Ympäristöministeriö huomauttaa, että 31.10.2025. julkaistiin jo uudempi Ympäristörikoskatsaus 2025.

Sivulla 16 viitataan hallituksen esitykseen 4/2026, joka koskee akkuasetuksen, jätteensiirtoasetuksen ja EU:n SER-direktiivin täytäntöönpanoa. Kyseiseen esitykseen sisältyvät lakiehdotukset on hyväksytty maaliskuussa. Tämä tieto tulisi päivittää hallituksen esitykseen tähän ja muihin vastaaviin kohtiin, joissa viitataan mainittuun HE:een.

Sivulla 54 olevaan kuvaukseen akkuasetuksen velvollisuuksista talouden toimijoille olisi tarpeen lisätä viittaus myös jakelijoiden velvollisuuksiin ennen akun tai pariston markkinoille asettamista saataville markkinoille (42 artikla 2-3 kohdat). Lisäksi ministeriö ehdottaa, että sivulla 84 oleva lause "Akkuasetuksen 70 artiklassa säädettyjen jätteakkujen ja -paristojen käsittelyä koskevien velvollisuuksien rikkomista ei ole akkuasetuksen täytäntöönpanoa koskevassa hallituksen esityksessä HE 4/2026 vp esitetty toistaiseksi kriminalisoitavaksi akkujen eri kierrätysteknologioiden ollessa osittain vielä kehitysvaiheessa." muotoiltaisiin seuraavasti: "Akkuasetuksen 70 artiklassa säädettyjen jätteakkujen ja -paristojen käsittelyä koskevien velvollisuuksien rikkomista ei ole akkuasetuksen täytäntöönpanoa koskevassa hallituksen esityksessä HE 4/2026 vp esitetty toistaiseksi kriminalisoitavaksi, sillä akkujen kierrätyskäsittelyn parhaillaan käynnissä oleva voimakas kehitysvaihe sekä vasta tulossa olevat komission täytäntöönpanosäännökset eivät mahdollista tekojen sanktiointia laillisuusperiaatteen sisältävän täsmällisyysvaatimuksen edellyttämällä tavalla."

Sivulla 79 mainitaan ympäristöministeriössä valmistelussa oleva kiertotalouslaki. Ministeriö ehdottaa kohdan muuttamista siten, että lauseessa "Jätelain kokonaisuudistus eli kiertotalouslain säätäminen on tarkoitus toteuttaa syyskaudella 2028 annettavalla hallituksen esityksellä" syyskausi 2028 korvattaisiin sanoilla ensi hallituskausi, koska HE:n tarkka aikataulu voi vielä muuttua.

Sivulla 94 kerrotaan, että aluskierrätysasetusta on muutettu jätteensiirtoasetuksen 82 artiklalla ja että muutoksia aletaan soveltaa 21.5.2026. Jätteensiirtoasetuksen 86 artiklan b kohdan mukaan aluskierrätysasetuksen muutoksia on kuitenkin alettu soveltaa jo 20.4.2024 alkaen.

Muun muassa esitysluonnoksen sivuilla 40 ja 100 mainitaan teollisuuspäästädirektiivi. Uusimmassa direktiivin muutoksessa (EU) 2024/1785 direktiivin nimeä on täsmennetty. Nykyisin voimassa olevan direktiivin otsikko on "teollisuuden ja karjankasvatuksen päästöistä (yhtenäistetty ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen) annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi.

Kansliapäällikkö

Juhani Damski

Lainsäädäntöneuvos

Tia Laine-Ylijoki-Laakso

Jakelu

OM Oikeusministeriö
OM KRO Rikosoikeus, Leena Mäkipää

VN/10831/2024-YM-114

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: